

Βανδαλισμός: Τα αγάλματα έχουν τον γιατρό τους, Μ. Πουρνάρα, Το μέλλον που πληγώναμε, Π. Κρημνιώτη

Διαβάστε τα παρακάτω κείμενα:

α) Το δημοσίευμα *Τα αγάλματα έχουν τον γιατρό τους*. Πρόκειται για απόσπασμα από συνέντευξη που έδωσε ο γλύπτης Πραξιτέλης Τζανουλίνος στη Μαργαρίτα Πουρνάρα. Ο Αντζουλίνος συμμετέχει σε ομάδα επιστημόνων και καλλιτεχνών που ανέλαβε τη «θεραπεία» υπαιθρίων αγαλμάτων της Αθήνας που υπέστησαν βανδαλισμό. Ο Αντζουλίνος που κατάγεται από την Τήνο, το νησί των μαρμαρογλυπτών, έχει βαθιά γνώση της κλασικής παιδείας και της παραδοσιακής τεχνικής στη γλυπτική.

β) Το δημοσίευμα *Το μέλλον που πληγώναμε* της Πόλυς Κρημνιώτη με αφορμή το βανδαλισμένο άγαλμα του Κωστή Παλαμά.

Μαργαρίτα Πουρνάρα

Τα αγάλματα έχουν τον γιατρό τους

Μετά τη βία, η στοργή. Ο γλύπτης Πραξιτέλης Τζανουλίνος ακουμπά προστατευτικά το κεφάλι από την προτομή της Κυβέλης, που απειμήθη από ταραξίες κατά την κατάληψη της Νομικής. Τις φροντίδες του δέχθηκαν οι προτομές του Διονυσίου Σολωμού και του πολεοδόμου Σταμάτη Κλεάνθη. Ο καλλιτέχνης συμμετέχει σε πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων για την αποκατάσταση των βανδαλισμένων γλυπτών της πρωτεύουσας.

[...] Πώς αισθάνεται ο γλύπτης όταν του πηγαίνουν στο εργαστήριό του κάποιο «λαβωμένο» γλυπτό που έχει τα σημάδια της ανθρώπινης βίας; «Στο αλύλλιο του Πνευματικού Κέντρου έχουν τοποθετηθεί και δικά μου γλυπτά, ο Κωστής Μπασιτιάς και ο Παντελής Χορν, τα οποία καλούμαι τώρα να συντηρήσω. Ο κόπος που βάζω όταν εργάζομαι με κάνει να αναλογίζομαι τι έχουν περάσει οι ομότεχνοί μου για να φτιάξουν ένα έργο. Πόσους μήνες έσκυβαν πάνω σε ένα ατίθασο κομμάτι μαρμάρου, την πάλη με το υλικό αυτό που πρέπει να καθυποτάξουν.

Κάθε φορά που πιάνω στα χέρια μου ένα τραυματισμένο γλυπτό, αισθάνομαι θυμό. Μετά θλίψη, όχι τόσο για τα αγάλματα αλλά για τις ψυχές αυτών των ανθρώπων που ξεδίνουν με τον βανδαλισμό, που απολαμβάνουν την καταστροφή. Το μαύρο από το πρόσωπο του Παλαμά το βγάλαμε. Το μαύρο στην ψυχή τους δεν θα φύγει εύκολα. Δυστυχώς δεν έχουμε παιδεία σε αυτόν τον τόπο και αυτό μας κάνει να μην μπορούμε να δούμε την ομορφιά και την αύρα των έργων τέχνης. Νομίζω ότι δεν έχουν ιδέα γιατί αντιδρούν έτσι οι νεαροί που λεηλατούν. Όμως θα σας πω κάτι. Τα γλυπτά αυτά έχουν μέσα τους ζωή, φορτίο. Δεν είναι νεκρά ή άψυχα αντικείμενα, δεν είναι πέτρες. Είναι μάρτυρες της ιστορίας της πόλης, της χώρας, της ίδιας μας της ζωής. Πολλές φορές που μένω μέχρι αργά το βράδυ στο εργαστήριο και δουλεύω, νομίζω ότι μπορώ να ακούσω τις φωνές των αγαλμάτων που μου έχουν φέρει εδώ. Φωνές; Κραυγές μάλλον. Όχι μόνο για τη βία που υπέστησαν αλλά και για τη συνολική απαξίωση που βιώνουν στον δημόσιο χώρο».

Η αντίσταση του μαρμάρου

Και αν είχε τους βανδάλους απέναντί του, τι θα τους έλεγε; «Θα τους έκανα ένα μάθημα Ιστορίας της Τέχνης και μετά θα γίνονταν αρνάκια. Μία ημέρα να είχαν περάσει σκυμμένοι πάνω από έναν όγκο μαρμάρου με ένα καλέμι, δεν θα ξανακουμπούσαν άγαλμα». Ο Πραξιτέλης Τζανουλίνος συνεχίζει: «Η ίαση από τον θυμό, την απογοήτευση, τη μανία για τη βία θα μπορούσε να έρθει μέσα από την τέχνη. Πολλές φορές έχω σκεφτεί σε περιπτώσεις χάλκινων αγαλμάτων που έχουν υποστεί ανήκεστες φθορές, από κλέφτες που τα χτύπησαν με σφυριά, να τα αφήσουμε όπως είναι σαν την ανάμνηση της εποχής που ζούμε...».

Ένα μεγάλο μέρος των αθηναϊκών υπαίθριων γλυπτών είναι από μπρούτζο αλλά είναι λιγότερα σε αριθμό από τα μαρμάρινα, καθώς οι παλαιοί γλύπτες ήταν αναγκασμένοι να χυτεύουν τα έργα τους εκτός Ελλάδος. Μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί πολλές περιπτώσεις κλοπής προτομών από συμμορίες που τις πωλούν για σκραπ. «Είχα κάνει την προτομή του ακαδημαϊκού Μενέλαου Παλλάντιου, όσο ήταν εν ζωή. Κλάπηκε από τον Πειραιά και δεν έχει βρεθεί. Ελπίζω ότι στο μέλλον μπορεί να υπάρξει ένα κονδύλι από τον δήμο ώστε να μπορέσουμε να χυτεύσουμε ξανά ένα αντίγραφο. Δυστυχώς, σε πολλές άλλες περιπτώσεις, αριστουργήματα πρέπει να έχουν λιώσει με οικονομικό αντάλλαγμα το καθαρό τους βάρος σε μέταλλο. Όταν είσαι γλύπτης στην Ελλάδα, πρέπει να είσαι προετοιμασμένος για κάθε ενδεχόμενο φθοράς ή απώλειας του έργου σου».

Μαργαρίτα Πουρνάρα, Τα αγάλματα έχουν τον γιατρό τους, Η [Καθημερινή](#), 24-5-2015

Πόλυ Κρημνιώτη

Το μέλλον που πληγώναμε

"Δεν ξέρω πώς να αναλύσω τη λέξη πατρίδα, πατρίδα είναι το παν" μου έλεγε όταν τη ρώτησα γι' αυτή την όμορφη και παράξενη λέξη. Σηκώθηκε όμως, πήγε στο γραφείο της κι έφερε ένα προσεκτικά φυλαγμένο κειμήλιο. Σαν ταυτότητα μου φάνηκε. Είχα πάντα μαζί μου το ποίημα του Παλαμά 'Οι Πατέρες': 'Παιδί, το περιβόλι μου που θα κληρονομήσεις, / όπως το βρεις κι όπως το δεις να μην το παρατήσεις'".

Θυμήθηκα τα λόγια κοιτάζοντας το πρόσωπο του ποιητή, έτσι όπως στέκεται με το κεφάλι γερμένο, ακουμπισμένο στην αριστερή παλάμη, και το πρόσωπο μαυρισμένο από το χέρι κάποιου, παιδιού ίσως...

Το άγαλμα που πληγώνουμε σε μια άτσαλη, αλλά πολύ πληγωμένη εποχή. Στις μέρες μας δηλαδή, που οι πατέρες ίσως δεν έχουν τι να πουν στα παιδιά κι εκείνα, πληγωμένα πολύ, πληγώνουν πρόσωπα χωρίς να τα αναγνωρίζουν, πληγώνουν το μέλλον τους χωρίς να το γνωρίζουν.

[Πόλυ Κρημιώτη](#), Το μέλλον που πληγώναμε, [Αυγή](#) 22-3-2015

Ασκήσεις

1. Ποια εξήγηση δίνει ο Τζανουλίνος για τις αιτίες που οδηγούν τους νέους στον βανδαλισμό των αγαλμάτων; Καταθέστε και τις δικές σας απόψεις για το θέμα.
2. Να σχολιάσετε τον τρόπο με τον οποίο αναφέρει ο Τζανουλίνος ότι θα αντιμετώπιζε έναν βάνδαλο αγαλμάτων. Νομίζετε ότι θα είχε αποτελέσματα;
3. Συμφωνείτε ότι *τα λόγια του Τζανουλίνου έχουν μεγάλη πειστική δύναμη*; Επιχειρηματολογήστε ανάλογα.
4. Σε ποιους πιθανούς λόγους, σύμφωνα με την Κρημιώτη, οφείλεται ο βανδαλισμός στο πρόσωπο του ποιητή; Σχολιάστε την τελευταία φράση του κειμένου: ... *(τα παιδιά) πληγώνουν το μέλλον τους χωρίς να το γνωρίζουν.*
5. Γράψτε μια ανοικτή επιστολή διαμαρτυρίας σχετικά με τον βανδαλισμό αγαλμάτων για την ιστοσελίδα του σχολείου. Μπορείτε να αντλήσετε ιδέες και επιχειρήματα από τη συνέντευξη του Τζανουλίνου.
6. Αναζητήστε στα λεξικά τη σημασία και την ετυμολογία της λέξης *βανδαλισμός*, βλ. και [Γλωσσικές ασκήσεις. Δ Από την ετυμολογία των λέξεων σ. 119 κ.ε.](#)
7. Δύο νέοι με αντιτιθέμενες απόψεις για τον βανδαλισμό των αγαλμάτων συζητούν. Φανταστείτε τα πρόσωπα (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, ενδιαφέροντα, αξίες) και τη σκηνή (χώρος, χρόνος, τι έχει προηγηθεί) και γράψτε τον διάλογο.
8. Οργάνωση πρότζεκτ με θέμα την έρευνα και την προστασία ενός μνημείου.
Η συνέντευξη του Τζανουλίνου κλείνει με την εξής φράση: *Και η μόνη προστασία των δημόσιων γλυπτών είναι η αγάπη και η έγνοια των ανθρώπων που ζουν κοντά τους.* Επιχειρήστε να κάνετε πράξη την παραπάνω πρόταση του Τζανουλίνου προχωρώντας σε ανάλογες δράσεις. Να χωριστείτε σε ομάδες και να ασχοληθείτε με κάποιο γλυπτό που βρίσκεται στην περιοχή σας. Μελετήστε την ιστορία του έργου και του δημιουργού, και οργανώστε μια εκστρατεία ενημέρωσης για την προστασία του. Μπορείτε, για παράδειγμα, να φιλοτεχνήσετε μια αφίσα ή και ένα ενημερωτικό φυλλάδιο σε ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου και να αποσταλεί σε κατοίκους της περιοχής. Η συνεργασία με τους γονείς και τις αρμόδιες υπηρεσίες θα διευκολύνει την ενημέρωση.

🔍 ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ

🔍 ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

🔍 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ
ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

🔍 PROJECT